

Дослідивши міжнародно-правові документи, які визначають ключові питання статусу вищих органів державного фінансового контролю, ми дійшли висновку, що принципове значення для створення ефективно діючої системи державного фінансового контролю має реалізація положень Лімської Декларації керівних принципів контролю державних фінансів, прийнятої в жовтні 1977 року на IX Конгресі INTOSAI (Міжнародна організація для вищих органів фінансового контролю. Її положення враховано практично всіма демократичними державами світу й вони стали підґрунтям створення конституційно-правової бази в галузі державного фінансового контролю. Незважаючи на те, що минуло майже 30 років після її прийняття, Лімська Декларація не втратила своєї актуальності. Як слушно зазначив бувший Голова Рахункової палати в Україні В. Симоненко, для всіх демократичних країн Лімська Декларація керівних принципів контролю державних фінансів є своєрідною конституцією фінансового контролю, в якій особливо наголошується на соціальному призначенні вищих органів фінансового контролю: «Організація контролю є обов'язковим елементом управління громадськими фінансовими ресурсами, тому що таке управління тягне за собою відповідальність перед суспільством».

За положеннями Лімської Декларації від 1977 р. організація контролю є обов'язковим елементом управління суспільними фінансовими ресурсами. Зважаючи на те, що управління тягне за собою відповідальність перед громадськістю, у Лімській Декларації визначено: «Все управління державними фінансами, незалежно від того, відбувається це в бюджеті чи ні, повинне бути об'єктом контролю вищого контрольного органу». Погоджуючись із цим, зазначимо, що в багатьох країнах Європи вищі органи фінансового контролю наділені широкими законодавчими повноваженнями у сфері контролю за обігом та використанням державних фінансів.

Актуальні проблеми адаптації транспортного законодавства України до європейських стандартів

Грянк Г.В. - професор кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Необхідність становлення України, як повноправного гравця, на міжнародному транспортному полі, призводить до приведення законодавства у відповідність до вимог міжнародних стандартів. Ці стандарти та правила визначають не тільки технічні умови та вимоги щодо забезпечення безпеки перевезень пасажирів та багажів, а організовують та структурують транспортний простір, визначаючи законодавчі передумови створення системи забезпечення транспортної безпеки.

Незважаючи на розробку рекомендацій щодо адаптації транспортного законодавства України до законодавства Європейського Союзу [1], залишаються ще невирішеними багато питань. Звернемось до деяких з них.

Автомобільний транспорт. Ліцензійні умови відносно кваліфікаційного рівня осіб, що здійснюють перевезення, не відповідають міжнародним вимогам та нечітко виписані на національному рівні. Ліцензійні умови не визначають рівень та обсяг необхідного навчання, але проведення навчання виступає як одна з необхідних умов отримання ліцензії. В Європі діє О-ліцензія, на базі проходження навчання та отримання сертифікату професійної компетенції (CPC). В Україні сертифікати професійної компетенції видають в сертифікованому Міжнародним Союзом автомобільного транспорту (IRU), навчальному центрі АсМАП. ДП «ДержавтотрансНДІпроект» також має можливість проводити навчання, але він не зміг отримати підтримку IRU щодо навчання CPC і, таким чином, Україна наразі має два стандарти: один для місцевого національного транспорту, а інший - для міжнародного транспорту. Причиною того, що ДержавтотрансНДІпроект не зміг використовувати під час навчання стандарту IRU, стала відсутність ініціативи з боку

законодавців щодо вимоги до операторів транспортних засобів (пасажирських та вантажних) отримувати сертифікат професійної компетенції (CPC) перед заявкою на отримання ліцензії транспортного оператора.

Для приведення у відповідність до європейських стандартів безпеки необхідно:

- прийняття національної програми по безпеці дорожнього руху на 2014 -2020 роки, з метою зменшити наполовину рівень смертельних випадків на дорогах України, у порівнянні з 2013 р;

- посилити вимоги для операторів автомобільного транспорту у сфері безпеки дорожнього руху, покращуючи контроль за відповідністю дотримання ліцензійних умов;

- покращити систему тренінгів, повторних тренінгів та підвищення кваліфікації для водіїв (через спеціальні програми, періодичне перенавчання, систему визначення професійний рівень);

- покращення юридичної основи для підготовки звітів по дорожнім пригодам;

- розробка єдиної національної методології для документації по дорожнім пригодам, а також, аналіз причин ДТП для сприяння покращенню управління рухом та статистики ДТП;

- покращення системи страхування на автомобільному транспорті для захисту користувачів.

Авіаційний транспорт - найбільш врегульований вид транспорту в Україні, що пов'язано з орієнтацією на обслуговування міжнародних рейсів та врахування вимог міжнародного законодавства. Під час реалізації національних програм розвитку авіаційної галузі залишились не впровадженими дві резолюції ІКАО «Прийнятний рівень безпеки (ALOS)» в частині Державної програми з безпеки і «Звітність про інциденти» в частині систем управління безпекою в авіаційній галузі. Неузгодженість може бути вирішена внесенням змін до діючих нормативних актів, та розробкою та прийняттям управління статистики нових показників звітності про інциденти.

Для провадження повної інтеграції авіаційної транспортної системи України до Європейської, необхідно:

- укласти Угоду між Україною та ЄС про Спільний авіаційний простір;

- стати учасником програми організації повітряного руху в єдиному європейському повітряному просторі (SESAR);

- адаптувати європейське законодавство щодо економічного регулювання;

- упровадити європейські стандарти та вимоги у сфері безпеки польотів.

Водний транспорт. Базового законодавства для регулювання діяльності річкового та морського транспорту на сьогоднішній все ще не існує, і декілька постанов, програм та наказів Кабінету Міністрів України та Міністерства інфраструктури України не можуть забезпечити мінімально необхідну нормативно-правову базу, яка створить умови для сталого розвитку сектору та підтримання безпеки на достатньому рівні. Для створення нормативно-правової бази, що відповідає вимогам часу необхідно визначити рамкові положення розвитку сектору водного транспорту. На нашу думку до таких документів можливо віднести: Кодекс торгівельного мореплавства (існуючий кодекс, доповнений положеннями європейського водного законодавства, яке Україна зобов'язалась використовувати в національній практиці); Закон «Про морські порти» (визначає організаційну та адміністративну структуру, тарифи та збори, послуги та претензії); Закон «Про внутрішні водні шляхи»; Положення «Про Адміністрацію морського та річкового транспорту».

Особливе місце відводиться заходам із забезпечення безпеки судноплавства, служби порятунку, та навігаційного забезпечення роботи водних транспортних засобів розмежування комерційної і управлінської функції в портах, підсилення ролі «капітанів порту».

Список використаної літератури:

1. Про затвердження Рекомендацій «Зasad адаптації транспортного законодавства України до законодавства Європейського Союзу»: наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 18 лют. 2006 р. № 153 // [Електронний ресурс]: Професійна юридична система МЕГА-НаУ». - Режим доступу: Бїр://2акоп.паи.иа/бос/?иїб=1040.1342.0.

2. Про транспорт : закон України від 10 листоп. 1994 р. // Відомості Верховної Ради України - 1994. - № 51. - Ст. 446.

3. Водний кодекс України : закон України від 06 черв. 1995 р. // Відомості Верховної Ради України - 1995. - № 24. - Ст. 189.

Народовладдя як інститут конституційного права України

Букач В.В. - доцент кафедри загальноправових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Взагалі термін «народовладдя» зустрічається лише у 126 (за даними пошукової бази «Законодавство України» Верховної Ради України) прийнятих за часи незалежності України нормативно-розпорядчих документах (на жаль, більше розпорядчих, аніж нормативних).

Так, на думку М. І. Ставнійчук, «складність процесу наукового визначення безпосередньої демократії полягає насамперед у розмаїтті форм реалізації і сфер застосування форм прямого народовладдя у суспільному і державному житті, неможливості формальної уніфікації юридичних наслідків запровадження кожної із форм безпосереднього народовладдя. Наукою конституційного права питання форм реалізації безпосередньої демократії розробляється досить давно, проте єдності в тому, що все ж таки вважати за форми безпосередньої демократії, поки що немає».

В Україні продовжується започаткований Конституцією України процес становлення конституційного ладу, однією з основоположних засад якого є народовладдя. Конституція України встановлює, що «носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ» У конституційному положенні, закріпленому в ст. 5 Основного Закону, об'єднані два органічно пов'язаних між собою поняття: «народний суверенітет» та «джерело влади». Народний суверенітет у юридичній науці визначається як верховенство та повновладдя народу. Народ, виступаючи сувереном у всіх сферах життя, самостійно визначає, як йому організувати свою владу. В основі здійснення влади народом лежить його воля, яка реалізується через різноманітні форми: державні і недержавні. Не випадковим є конституційний вислів: «Єдиним джерелом влади в Україні є народ». Саме воля народу надає легітимності публічній владі.

Процес здійснення влади народом передбачає існування публічно-владних відносин. Народ здійснює (реалізує) владу через відповідні суспільні інституції, що виступають суб'єктами вказаних відносин. Частина з цих інституцій набуває особливого (державного) статусу й утворює державний апарат, поряд з яким існують й інші суспільні інституції, що здійснюють публічну владу (наприклад, органи місцевого самоврядування).

Згідно з Конституцією, народ України уособлює найвищу та первинну владу в Україні, є єдиним джерелом влади у суспільстві. Так, у Конституції визначено конкретні форми (способи) здійснення влади народу: 1) безпосереднє волевиявлення; 2) через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Згідно з частиною 2 статті 5 Конституції України «народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування». Відповідно до частини 3 статті 140 Основного Закону «місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські